

1935. március 27-én tartották a Juventus Hölgyevezős Club alakuló közgyűlését³. A korabeli sajtó így számol be az eseményekről:⁴

„Az ország legszebb közgyűlését rendezték az Országos Testnevelési Tanács termében. Csupa mosolygás, csupa jókedv, mintha érettségi vizsga izgalma előtt álló fiatalság jött volna össze, az egész teremben lányok és asszonyok sokasága. Az elnöki emelvényen is szokatlan kép: fiatal lányok között ül Dr. Kelemen Kornél, az OTT elnöke. Arcán a meglepedés látható jeleivel, minden mozdulata, minden szava biztatás. Büszkének látszik, hogy az első aktív evezős női club hivatalosan is megalakul. Dr. Jánosi Erzsébet már megrázza a csengőt, elhalkul a sok csevegés, és elindul útjára az első magyar női egyesület. Csupa ígéret, két nyolcas, egy négyes, komplett csapat, ha pénz lesz, clubház is lesz, versenyezni akarunk, és így tovább. Csak úgy röpködnek a tervek, melynek arányában pirulnak el a hallgatók, mert már ott látják magukat a célban, győzteseknek. Hosszú évek kitartó munkájának eredménye ez a mai megalakulás, a női versenyevezős sport megteremtése. A tisztikar választására kerül sor: igazgató, dr. Jánosi Erzsébet; alelnök, Czögler Klára; titkár, Ábrahám Panni.⁵ Ezután dr. Kelemen Kornél köszöntötte az egyesületet. Ez a beszéd nem a szokásos sablon volt, hanem sokkal több. Egy sportban megedzett férfi szerető atyai szavai és elismerése az első női sportalakulat minden egyes tagjának.”

2. kép "Juventus" Első Magyar Hölgyevezős Club Tagsági Igazolvány. Ügyvezető alelnök: Czögler Klára

³ Az alakuló közgyűlést megörökítő kép hátoldalán található ez a dátum, más dokumentumok ettől eltérő időpontról számolnak be.

⁴ A Vízisport című lapból (1935) származik az idézet, a pontos szám a cikk kivágás miatt lemaradt.

⁵ Más dokumentumok, képfeliratok szerint: igazgató Dr. Jánosi Erzsébet, általános elnök, Czögler Klára, alelnök: Ábrahám Panni

A klub színeiben (fehér pamut trikó, hátán nagy piros kör, benne piros J betűvel, kis fehér sapkával) versenyen kívül is gyakran megjelentek: az 1934-es Szent István Ünnepe alkalmából rendezett virágdíszes csónakfelvonuláson is láthatóak⁶. Hogy ez azt jelenti-e, hogy már a megalakulás előtt is „nem hivatalosan” használták a Juventus elnevezést, vagy esetleg a filmarchívumban lett rosszul dátumozva a dokumentum, nehéz lenne eldönteni. Az Elnökkisasszony (1935) című fekete-fehér, magyar vígjátékban (Jávor Pál, Gombaszögi Ella, Muráti Lili, Kabos Gyula főszereplésével) is sokáig eveznek a mozivásznon, miközben Márkus Alfréd és Sebő Miklós *Nyáron a párom egy vadevezős* című szerzeménye⁷ hallható.

A hölgyek vízitúráztak is sokat. Egy alkalommal a Csepel-sziget megkerülése a viharossá erősödő déli szélben, csaknem tragédiába torkollott, de a vízrendészet segítségével megmenekültek. Az evezős lányok közül páran az Országos Közegészségügyi Intézetben dolgoztak, csakúgy, mint az evezős, orvos-tisztviselő, erdélyi származású Bíró András. Ő a Szent Imre Főiskolai Internátus Egyesület⁸ jóvoltából az Üllői úti kollégiumban lakott egyetemi évei alatt, és ott kötött életre szóló barátságot a szintén evezős Zarándy Aladárral, Klári néni későbbi férjével. A Kollégiumnak volt Horányban két faháza, és a Római-parton, a Magasházi Csónakházban „garazsírozták” hajóikat, onnan indultak túrázni a „kollégisták”, hozzájuk csatlakoztak olykor a „hölgyek”.

A dunai ismeretségekből gyakran házasságok is köttetek, köttetnek...Jánosházy János egykori tanítványát, Ábrahám Pannit vette feleségül, míg Zarándy Aladár Czógler Klárát. Klári néni első gyermeke születésekor, 1940-ben lemondott elnöki tisztségéről, és azt Somkúti Ilona vette át.

⁶ 2011-09-30, URL: <http://filmhiradok.nava.hu/watch.php?id=1149> 1'04"-tól

⁷ 2011-09-30, URL:

http://www.youtube.com/watch?v=YpNXcDTA6zI&feature=player_embedded 18'20"-tól
20'00"-ig

⁸ Szent Imre Főiskolai Internátus Egyesület, a katolikus egyetemi és főiskolai hallgatók lakásgondjainak megoldására alapított jótékonyági egyesület. In: Magyar Katolikus Lexikon, 2011-09-30, URL:
<http://lexikon.katolikus.hu/S/Szent%20Imre%20F%C5%91iskolai%20Intern%C3%A1tus%20Egyes%C3%BClet.html>

3. kép 1938. A Juventus hölgyek versenyre indulnak a Juventus nevű hajóban.
A képen balról a hatodik Czógler Klára.

A világháború utáni megszűnés/továbbélés

1943-ban még beszámol a Filmhíradó⁹, és a korabeli sajtó¹⁰ a Juventus Hölgyvezős Club meghívásos versenyéről, amit az óbudai Dunaágban rendeztek meg, és „igen szép számú közönség gyűlt össze, hogy tanúja legyen a hölgyek mérkőzésének”. 1944-ben még két magyar bajnoki címet szereznek a Juventus evezősei, de a kialakulóban lévő új politikai rendszer 1948–49 folyamán – „úri sportnak” minősítve az evezést – a nagy múltú, patinás klubokat (MAC, Pannonia, Hitelbank, Sirály, Neptun, Hungária, Nemzeti Hajós Egylet) betiltotta, a többieket adminisztratív eszközökkel ellehetetlenítette, egymásba olvasztotta, államosította.

Somkúti Ilona (1919–2002), akit az egész magyar evezős társadalom becenevén Cicának, Cica néninek ismert, a második világháború után egyik fő szervezője volt az evezős sport, benne különösen a női evezés újjáélesztésének. Segítségével gyűjtötték össze a megmaradt hajóparkot, éledt újjá a fiatalok evezős kedve. A Juventus Hölgyvezős Club már nem éledt, nem éledhetett újra, de 1948 tavaszán megalakult a Vasas evezős szakosztálya, aminek nemcsak alapító tagja volt, hanem titkári teendőket is ellátott, élete összefonódott a klub életével. A női evezős sport fellendítése, megerősítése és első eredményei szorosan összefonódott nevével (Kisfaludi, 2005.).

Az evezős sport máig tartó hatásai

⁹ 2011-09-30, URL: <http://filmhiradok.nava.hu/watch.php?id=5175>

¹⁰ Huszadik század, 2011-09-30, URL: <http://www.huszadikszazad.hu/sport/szepseg-baj-sot-tudas-a-holgyevezosok-versenyen>

A kitűnő egészségnek örvendő, szellemileg friss, jó humorú, századik életévében járó dr. Zarándy Aladárné Czögler Klára szívesen emlékezett vissza a „kezdő évekre”, a versenyekre, ezeket szíves beleegyezésével vetettem papírra. Örül, hogy evezett, hogy ennek a szép sportnak köszönhetően ismerte meg párját, hogy átadhatta gyermekeinek, unokáinak, dédunokáinak (köztük sok a bajnok, válogatott evezős) az evezős sport szeretetét, és ezzel együtt a természet tiszteletét. És, hogy mi a sok levezett kilométer, számtalan irammenés, vágta máig is érezhető hatása? Ha valami nehézséget kell leküzdenie, Jóistenhez fohászkodik, és magában elsuttozza: *még tíz csapás a szigetspiccig, és utána pihenő.*

IRODALOM

- DOMONKOS A.: *Evezés. Víz, mozgás, harmónia.* Budapest, Danubius Nemzeti Hajós Egylet, 2004, 9.
- KERESZTES H. I. (szerk.): *Az evezés kézikönyve.* Budapest, Magyar Evezős Szövetség, 1943, 5-7.
- KERESZTES H. I. (szerk.): *Magyar Evezős Szövetség 1893-1943.* Budapest, Magyar Evezős Szövetség, 1943, 22-23.
- KERTÉSZ Á.: *A Nemzeti Hajós Egylet 75 éves története 1862-1936.* Budapest, Nemzeti Hajós Egylet, 1937, 6.
- KISFALUDI J.: Somkúti Ilona (1919-2002), 2011-09-30, URL:
<http://www.hunrowing.hu/muzeum/somkuti-ilona-1919-2002>
- ZUBER F. (szerk.): *Magyar Sport-Almanach 1935.* Budapest, Országos Testnevelési Tanács, 1936, 82.